Fiske.

Uppt. av Brita Mellander O.
Mai Elmqvist,1937.

Innehåll: 16 sid.

detta tillfälle ha varit så stor att man från Kjöge bukt skall ha kunnat vandra till Skåne på skeppsdäck. Den numera återstår inte på mycket av äldre tider. Vad inte krigskövling, flygsand och översvämning förstört, har elden utplånat. På svåra tid har två större eldsvådor börjat staden 1874 och 1885. Efter dessa förödelser återstå av äldre byggnader endast kyrkan, rådhuset och ett mindre antal hus. Äldre minnesmärken i Skåne äro även Skånes gamla slott, som i början på 1900-talet utgräves, samt den från samma tid stammande gamla kvarnen.

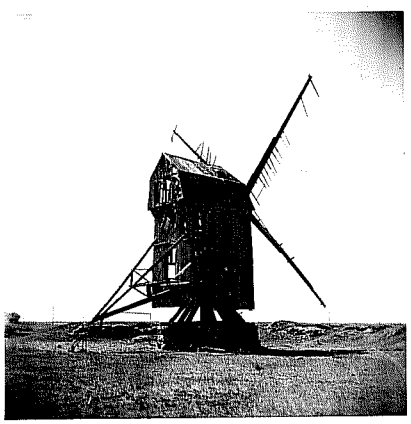

1a. den gamla kvarnen

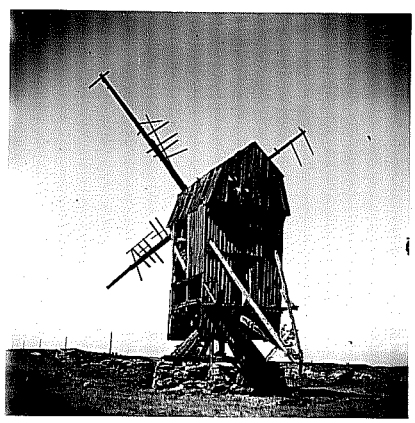

b. den gamla kvarnen

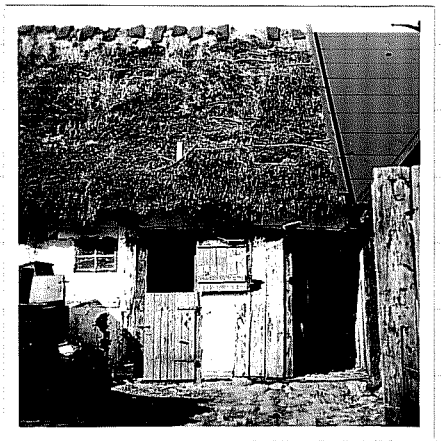

c. 5

Det inre av gammal timmerbyggd gård

naturliga näringen för skärgårdsbon Fisket.
investeris fisket, fastän detta på
vingjom försämrats mer och mer
att om det flesta årsmånarna är lät-
tare

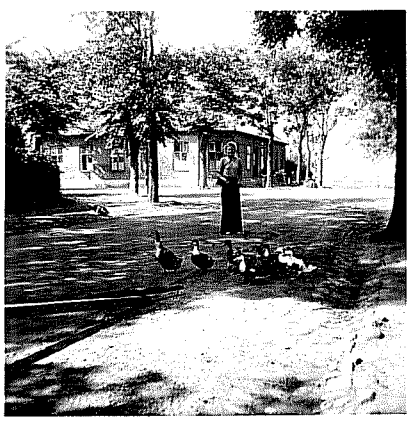

6 d.

Gäss och ankor.

finns numera inte fler än c:a 12 fagen.
dare kvar fördelade på pe
ej. I vart läge är det för man
m i fråga om älbottengarnet, där

7 a. Hamninloppet.

8 b. Hamnen sedd fr. vågbryt

9 c. Fiskarbodar vid hamnen

10 d. "Spel" eller "vinsch" med vilket båten dragas upp på "sl

Storterna Av båtar finns det i Skarör "storbåtar" d.v.s. däckade motorbåtar och "småbåt" d.v.s. snipor och "prammar". Vart lag har i allmänhet en "storbåt och en "småb

kade motorbåtar. De däckade motorbåtarna äro omkring 20 fot långa och drivas av en motor på några hästkrafter, oftast 5-6, men även kraftigare förekommer. De ha två segel storsegel och fock, men dessa a

ya skant i skut. På båtarna
s en lös pelning som kallas
svättegång". I mitten på bå-
finns "lucken" där nät o. dyl.
stås vid fiskeskärarna. I denna
ka finns ofta en pump, som
i kallas "dammen" där fisk
dylik fisk, som bör hållas
ska på längre som möjligt för-
as i castet. Längre akterut
maskinrummet där, förutom
skinen, även finnas ett par
nitiva brissar. Längre akter-
är det. p.k. "styrhytten".
skinrummet kallas här "akter-
s" och golvet där "dryck". Dessa
torbåtar användas för längfär-
t, ex. till Island, dit många
are begge pigar och det blir bort
20 tim. Mondsakligast för
- längre fiske
porna användes "klinkbyggda", Smipor.
till "småbåtarna". Användes
småfiske t.ex. då man vistas
ottengarn. Kanten kallas
ing" och bostentiljorna "broarna".
anten kallas "intimmer"
nde" = gemensamt namn för är-
en och klampen, som är lagd

11 a. Gammal pramm

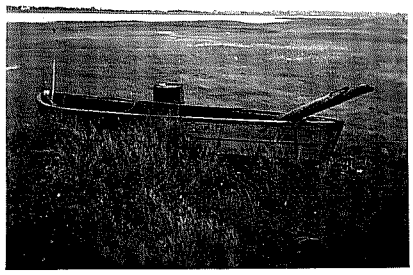

12 b. Pramm.

13 c Pramm, snipa och lotsbåt på slipen.

De stakas eller ros. Det gamla namnet på den "landgångsbåt" anger att de, innan hamnen byggades och storbåtarna kunde förankras lättast kunliga vid kajen

användes att forsla fiskredskaps o. dyl. mellan storbåtarna och stranden. Klinkbyggda. Prammarna byggda av gran eller fur. De andra av ek.

Ldor" Ekan förekommer mera sparsamt/
n "Skaddan" är den ursprungliga båt-
ppor" typen och har fått sitt namn där-
för att den är bred och bakåtstut-
tande i aktern. "Loppa" är
ett öknamn på blekingarnas ekor
därför att de äro runda i aktern.

bestod pka. "Läppa".

vårsbåtarna äro byggda dels i Var båtarna
llebong, dels i Lilla Hamnar byggas.
terapmiq av Trälleborgarna) och
s i Simrham. "Storbåtarna" äro
egistrerade med nummer. De dra-
ras på slipen eller "läpp-
ället", som finns vid den inner-
kajen, medels vinschen eller
lat.

1. Trälleborgsbåt.
2. D:o, bemannad
3. Röabåt (Röa)
4. Simhamnsbåt
5. Gammal trälleborgstyp.

18 e

Båt byggd i L. Hamnar. dansk bås.

, fisket betraffar, så är det sillfisket

[illegible] "mausa" förekommer, men den användes ej. Näringarna är av 60/6-trådigt bomullsgarn, inköpt från Danmark, Tyskland eller Holland. Maskstorleken är 25 bn (= varv) pr. aln. Ever- och underdälnarna kallas här "svanlike" och "underlike". Kanterna kallas "simen" eller "bröst".

Fiskaren Berglund sätter fälu på näring.

19

Sänkena är för det mesta blyskulor. De moderna blystalnämnna ha börjat användas något men, men äro ännu för dyra. Flötena äro av kork. Det är omgefär 1 cm. mellan ~~mellan~~ vart "flö" och 2 cm. mellan vart sänke. En "näring" består av två hälfter och en hälft är försedd med en dräbicka på vilken ägarens namn och hemort, äveusom gärnets inköpsår finns skrivet. Sillfisket bedrives från slutet av april till framemot

[illegible] gränsen vid
Det bästa sill-
fiket bedrives i närheten av Köen.
Man ger sig ut på eftermiddagen
vid 9-tiden läggas de 16 sammanbundna "märingarna" ut på ett
djup av 2-2½ famn. Hela ändan
samt försses med en "störja"
och lanterna och andra ändan
fastgjord vid basen. I dagningen "drar" man näten. Fångsten vid en sådan fisketur kan
vara från ingenting till upp åt
kg. ja, ibland ännu mera.
Ålmänhet betalas sillen med
35 öre pr. kg. men ibland kan
det sjunka betydligt, ja, det var
redan på tillgången. I början
aug. i år (1937) fick ett fiskelag
knappt mer än 1100 kg., men betalas med endast 10 öre pr. kg.
Att sillfisket på senaretid
blivit mindre och mindre givande
beror på att "Skarvs ljung"
mera är tillvuxet och följaktligen inget sätt ovanen sinken ut i
vet. Därför bildas ingen vegetation och så trivs inte fisken.
Märingarna impregneras med

[illegible] sättes ut på andra sidan Falsterbo, ty vid Falsterbo finns sluter "blankålen". I Lundet finns endast "grönål". Fiskarena skiljer noga på dessa och anse dem som helt olika arter av ålslägtet. "Grönålen" är vit på undersidan mjukare i köttet och har alltid maskar i magen. Den är mycket glupskare än blankålen och den enda som går på rev.
Ålen fångas året runt på rev dock mest på sommaren. Linan kallas här "snor". Den är av 12/36-trådigt bomullsgarn. Kroken är färdigköpt av järn eller stål. Tafsarna är ½ m. långa, hela snoren tafs är 2 m. Reven förvaras på en "klöfs" en c:a ½ m. lång träpinne med hack för krokarna. Vanligtvis gäddet 100 krokar på en "klöfs". På en båt brukar man ha 3000-4000 krokar.

Långreven avagnas. Båten är från Kalmö men byggd i Pukavik i Blekinge.

föreg. kort. Långrev.

agn till långrevar användes
bis vilken dragas med ut
vstranden. Mindre fabbis an-
das bel, större styckas.

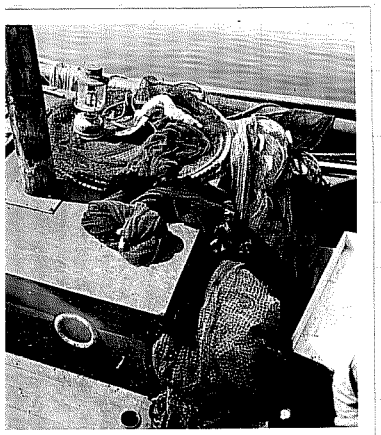

Fabbisnor

23

ftersommaren börjar fisket med
ttergarn. Detta fångstsätt
inte gammalt här, för 20 år se-
kom det hit från Danmark.
för är de flesta namnen på de
ka redskapen typiskt dans-
, ellen av danskt ursprung.
första stolpen står på 2 m.
P, därefter följa de övriga
en 130 m. ut, med några me-
mellan cart pen. Den gång
kas "raen". Därefter vidta
"staggarna" och ytterst dessa
v fyrkantiga "garen". Utan-
denna är hammen, som med

kunstar" och kallas här "vätkunstar".
Ryssjan har två ålfack som här
kallas "munlycken" eller "inlupp".
Bunden mellan dessa och bryglar-
na kallas "ribund". 8-10 bryglar.
Vaten tjäras. För fångsten
ål i "smårysjor" den dessa är alde-
les bortlagt nu och
endast ett par dy-
lika ryssjor finns
kvar. Den största
bågen är flat i om-
sidan och kallas
"storbågen". Den å
av stålstöd, unde-
det att de övriga
äro av rostfritt.
Runt storbågen är

24

Smårysjor med storbåge

90 maskor. Garnet är 12/9-trådigt
bomullsgarn. Det brukar inte bli
några stora fångster av ål här i
fjärden och den betalas med 1,25-
2 kr. pr. kg. i parti. Den mesta
ålen går till utlandet.

fisket. Torsk fångas från oktober till
maj huvudsakligast. På sommar-
en förekommer ej så mycket
torskfiske, medan denna fiske

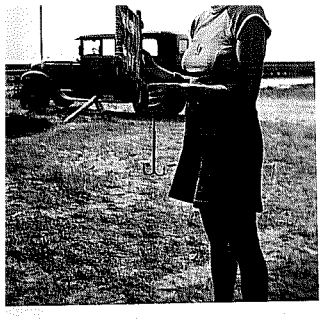

(se vidstående bild),
som är betydligt
längre än den van-
liga. Den anses bättre
än den vanliga, om-
ilk den är tryggare
och går djupare.
Den dessa trask-
e är mera bedrivet som tids-
riv. Något lite trask får
n även i albottengarnet, där
, liksom pillen stannar kvar
gården." Ren del trask fångas
ontern med längrev. Annet
tobis eller småräkor, som fång-
ed ett särskilt plats här
kämpinge:) /

spättan är fridlyst under Rödspotte-
rs. Fångsten börjar något tidigt.
are är pilfiket och dedrives
sides med detta. Garnet i
en är 6/9 - trådigt eller 5/6-
digt bomullsgarn. Mask-
leken är 10 bn pr. aln, garnen
2,1 bn djupa. "Flöna" är av
n, dock mindre än på pill-
ingarna och pänket är i all-
het av sten, fast blykulor

[illegible] samma sätt och med samma garn

sparfisket fångas piggar. Denna fiksorten kallas "flatfisk".

illfisket makrill fångas nästan hela året, dock mest i augusti. Garnet är 50/6-trådigt eller 60/9-trådigt. Maskstorleken är 16-20 bon pr. aln. De senaste 2 åren har dock ingen makrill förekommit här.

fiskeriet. Med samma slags nät fångas även hornfisk eller nåbbgädda, av vilken sort man fångat rätt mycket de senaste åren. Fångas i maj och juni. Priserna kan ibland sjunka ned till endast några ören pr. stycke, om tillförseln är god.

pliq Sillen fångas helst vid n.v. – v. vind och anses vara bäst och riktigast vid sydliq: "Sönnen för sill i tönnen." Ålen är bäst vid sv. – v. vind.

tring. Den mesta fisken säljes till Malmö, Lund och Kristianstad. Torsk, makrill, sill och ål saltas ned för husbehov, men

arna. Den en och annan av de
e iakttagen viss försiktighets-
t, både då de lagen näten och
e begge sig ut. Båtar de en kä-
, kan de lika så gott vända
med det samma. I synnerhet om
en i Skanör, Karna Jöns Vår, som
för några år sedan var som åt-
t stadigt mykte att kunna fö-
nät. Hade det skett, var det
get annat att göra än att röka
d kust under dem. Den gamle

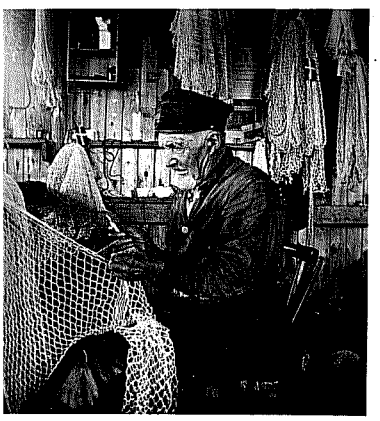

26

27

Larsson
n från en fiske-
Falsterbo)

samma fiskbod
(Karl Larsson stäm-
de.)

ren Karl Larsson, som är 86 år,
ätstade att det hänt honom flera
ger, och alltid hjälpte det med
kningen. Han brukade även
ta under nätsen, då de var

[illegible] redskap helt ora barndoms tid fiskeåren. Skall något nys t. ex. "flöna" då de nys på "märingarna" då ostentempe-

a. 28

"Flöna" nys på med seglnål

b. 29

Förfstning av nät.

naturen sjunker fram på eftersommaren användes endast seglnål som är av stål och ~~fyr~~kantig. Stål är f. ö. mycket bra att ha i båten, i synnerhet om man någon längre tid haft tur med fisket. Ovannämnda "Vår-Karna" lästes ibland över fiskarna, som förnärmat henne på något sätt och Karl Larsson var att berätta hur han var passa att dessa ej fått någon fisk, förrän de grundligt krutrökt båten. Att ha frustimmen med i båten är fullständigt otänkbart om man vill ha någon fångst. Vid Falsterbo finns ett gammalt person-

t [illegible]
den underliga egenskapen att folk
lägger sig att vila därunder, ofta
i för flera timmar, utan att det en
gång hur det gått till. Karl Larsson
att han gången även råkat ut för gys
kanns ljung. Han får även folk att
na, och sedan dansar han med
n, så att de är alldeles utmattade,
e vakna. Karl Larsson är fullkom-
övertygad om dessa övernaturliga ge-
s verksamhet, men bland de yngre
nsborna anses det hela häxeriet bero på
ävad föreställdes som ljungen är
pliga viloplatser då spöken lämnats
allaberg.

Lagesman.

smän ha visit:
Jeppsson, inledningen. Han är 82 år
kan hela Skanörs historia. Lyckat in-
rad. Han äger det fotografier från Skanör
nanden. Lars Hansson, 87 år, Skanörs
äldste fiskare

31.

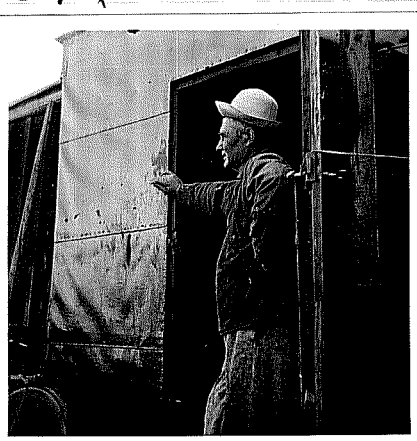

(t.v.) och Bergqvist (t.h.) fiskat och pedskapen.
Karl Larsson, 86 år, skrock.
Samtliga i Skanör.

[illegible] av Solvarvist Brita Melander.

M5278
s.94